

потенційну клієнтуру. Окрему нішу в сфері ресторанних послуг радянської доби займали ресторани “Україна” та “Пролісок”, в яких часто любили харчуватися й відпочивати представники тодішньої владної еліти. Згодом у 1990-их роках ці заклади були популярні серед нових підприємців, бізнесменів і місцевого криміналітету, що дало поштовх для створення багатьох чуток і легенд.

З розпадом СРСР і глибокою економічною кризою сферу ресторанного господарства у Тернополі знову очікували зміни. Багато закладів харчування перестали функціонувати, деякі змінили профіль, а пізніше появилось багато інших і менших кафе, барів і ресторанів. Власне вони визначають сучасні напрями розвитку ресторанного господарства міста.

Сфера громадського харчування у місті Тернополі має досить давню історію ще з середньовічних часів. Особливо знаного розквіту вона набула на початку ХХ ст. та в радянський період. Ресторанне господарство міста протягом ХХ століття перебувало у постійних змінах і вдосконаленні, які тривають і до сьогодні.

Література:

1. Бойцун Л. Тернопіль у плині літ. – Тернопіль: Джура, 2003. – 392 с.
2. Дуда І. М. Тернопіль, 1540–1944 : історико-краєзнавча хроніка : / І. М. Дуда. — Т. : Навчальна книга — Богдан, 2010. — 296 с.
3. Як тернопільська “Варенична” стала “Європою” або Історія місцевих кафе та ресторанів [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.like.te.ua/про-тернопіль/як-тернопільська-варенична-стала-єв/

Abstract:

Ivan Rudakevich. TO THE HISTORY OF RESTAURANT DEVELOPMENT IN TERNOPIL

The history of the restaurant economy in Ternopil goes back to medieval times and the 16th century, when the city at the intersection of trade routes was formed. Food establishments have been developing significantly since the late 19th - early 20th centuries, when the first cafes and restaurants in the city was opened.

Keywords: *history, food establishment, cafe, restaurant, Ternopil.*

УДК 379.851

ОЦІНКА ВНУТРІШНІХ ТУРИСТИЧНИХ ПОТОКІВ В ОБЛАСТЯХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

Любомира Паршин

Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола,
e-mail: info@gi.edu.ua

В статті розкрито умови формування та сучасний стан сформованості внутрішніх туристичних потоків в області Західного регіону України, на основі офіційних статистичних даних за 2018 рік. Виділено ключові переваги, що властиві для певних обласних регіонів західної України.

Ключові слова: *туристи, туристичний потік, внутрішні туристи, туристичний бренд.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. Розвиток туризму напряму залежить від сформованих туристичних потоків, на які впливають сукупність різних факторів: демографічних, природно-географічних, соціально-економічних, історичних, релігійних і політико-правових, науково-технічний прогрес, підвищення якості життя, тривалість вільного часу, економічна й політична стабільність та ін.

Сформований туристичний потік – насамперед генератор додаткових прибутків країни, її окремих регіонів та населення. Туристичний потік є каталізатором розвитку туристичного ринку регіону, рівня туристичної інфраструктури та якості надання туристичних послуг. На сьогодні дослідження туристичних потоків є досить актуальним, бо розвиток туризму в Україні задекларовано, як пріоритетну галузь господарства.

Власне для областей Західної України туризм є одним з найперспективніших галузевих напрямків активізації економічного розвитку. Адже вони мають усе необхідне для розвитку туристичної індустрії: унікальні туристично-рекреаційні ресурси, природні умови, історико-культурну спадщину, матеріальні та людські ресурси.

Великий туристичний потенціал Західної України при правильному його використанні може забезпечити швидкий розвиток ринку туристичних послуг в регіоні.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Питання туристичних потоків не нове в сучасних наукових дослідженнях і розглядалося в багатьох працях як зарубіжних, так і українських вчених, серед яких; А. Александрова, В. Сенин, Тейлор Н., Халловой Дж.К., О. Топчієв, В. Федорченко, М. Крачило, М. Мироненко, О. Шаблій, О. Бейдик, Ю. Зінько, М. Рутинський, О. Стецюк, Н. Чорненька, В. Кифяк, Л. Гринів, М. Копач, М. Школа, О. Любіцева, М.Мальська, В. Худо, В. Цибух, Л. Дядечко, О. Ковтун, Т. Сокол та інші.

Формулювання цілей статті. Метою нашого дослідження було формування структури внутрішніх туристичних потоків в області Західної України відповідно до статистичних даних.

У відповідності до зазначеної мети визначені завдання:

- проаналізувати статистичні показники внутрішніх туристичних потоків до Західноукраїнського регіону;
- окреслити проблемні аспекти формування туристичних потоків;
- обґрунтувати перспективи збільшення турпотоків на основі покращення туристичної інфраструктури в Західноукраїнському регіоні.

Виклад основного матеріалу. Внутрішні туристичні потоки характеризують жителів будь-якої країни, що подорожують своєю власною країною. Внутрішній туризм - тимчасовий виїзд чи подорож у середині своєї країни громадян (резидентів) та осіб, що постійно проживають в межах своєї країни, без заняття оплачуваною діяльністю в місці тимчасового перебування на території країни з місць постійного проживання [1, с. 147].

Основним ресурсом для внутрішніх туристичних потоків виступає значна чисельність населення в країні. Західні області маючи високі показники в густоті населення, акумулюють на своїй території лише 16,8 % населення. В свою чергу 83,2% населення України становляться потенційними, адже внутрішні туристичні потоки формують внутрішні туристи, які подорожують в межах своєї країни.

Відповідно до статистичної інформації Державної служби статистики в Україні та Головних управлінь статистики в досліджуваних областях. Від загального числа обслужованих туристів 11,5% припадає на туристів обслужованих туроператорами та турагентами в західних областях. Цей показник є достатнім тому, що частка Західної України від площі країни становить 11,7%, а населення – 16,8% (рис. 1). Отже, можна стверджувати, що в Західну Україну прибуває вагома частка туристів обслужовувана туроператорами та турагентами.

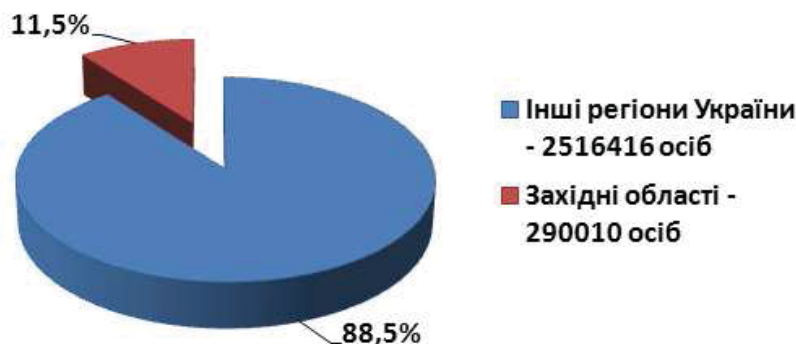

Рис.1. Співвідношення загальної кількості туристів в Україні в цілому та Західних областях разом узятих за 2018 рік [складено за 2, 3, 4, 5, 6, 7].

У розподілі загальної кількості обслужованих туристів по областях Західної України за 2018 рік спостерігається відмінність: Львівська – 6%, Івано-Франківська – 3%, Закарпатська, Тернопільська та Чернівецька – 1% від загальноукраїнського показника, який становив 2806426 осіб. Отже, лідером з обслужовування туристів в Західноукраїнському регіоні є Львівська область.

Кругова діаграма розподілу кількості туристів обслужовуваних туроператорами та турагентами по областях Західної України (рис. 2) демонструє, що найбільша частка туристів, 79% припадає на Львівську область, у свою чергу найменша – 2% на Тернопільську. Такий розподіл пояснюється роботою туристичних підприємств та залученням ними туристів в конкретних областях.

Внутрішні туристичні потоки в Західну Україну спрямовуються з інших регіонів України. Розглядаючи дані щодо показників внутрішніх туристів, варто зазначити, що існують відповідно до статистичних даних певні переваги частки спрямованості внутрішніх туристичних потоків до областей Західної України, яка становить 32% (рис. 3). Тобто, можна стверджувати, що в межах країни майже 1/3 усіх туристичних потоків спрямована власне у Західні області, а кожен третій турист в Україні за 2017 рік відвідав регіон Західної України. Таке співвідношення пояснюється рядом факторів:

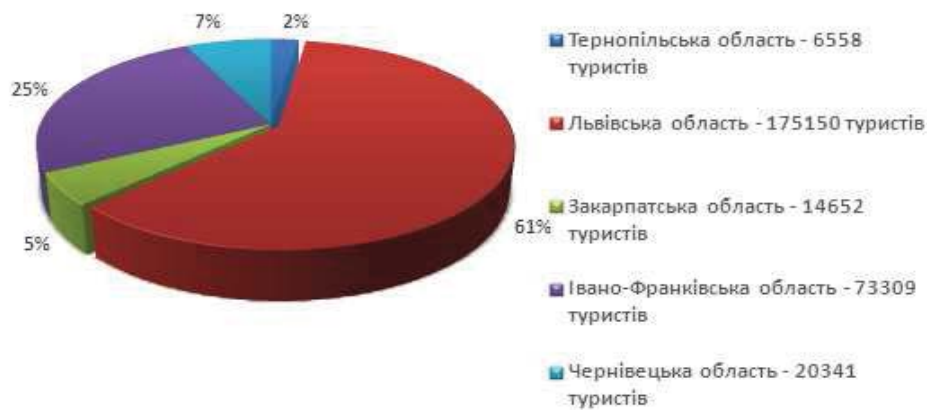

Рис. 2. Співвідношення кількості туристів обслугованих туропетаторами та турагентами всього по областях Західної України [складено за 2, 3, 4, 5, 6, 7].

- концентрацією самобутніх туристичних ресурсів в регіоні;
- надзвичайно вигідним прикордонним положенням та надійним транспортним сполученням;
- порівняно кращою туристичною інфраструктурою;
- сформованістю повноцінного туристичного ринку;
- пріоритетністю розвитку туризму та належною туристичною промоцією регіону.

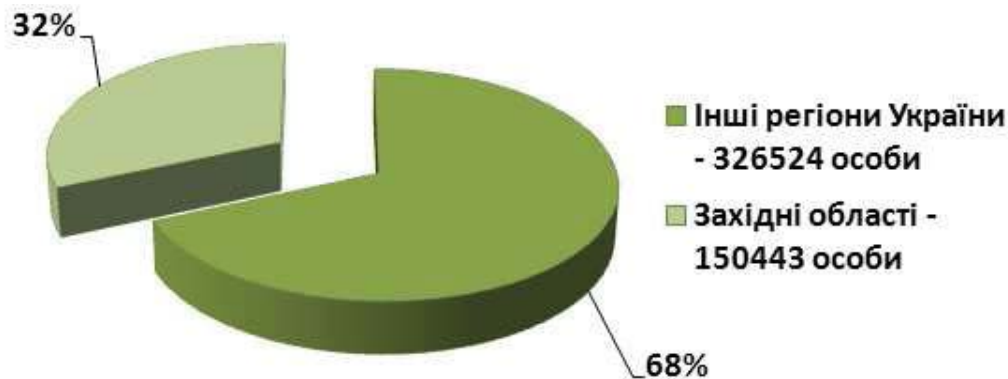

Рис. 3. Співвідношення кількості внутрішніх туристів інших регіонів України в цілому та західних областей разом узятих за 2018 рік [складено за 2, 3, 4, 5, 6, 7].

Проаналізовані дані зміни кількості внутрішніх туристів окремо по областях Західної України подані на графіку, бачимо, що найвищі показники щорічно утримують Львівська та Івано-Франківська області. Це пояснюється не лише їх потужним ресурсним потенціалом, а й активною туристичною промоцією даних областей на туристичному ринку України. Власне місто Львів з об'єктами світової спадщини ЮНЕСКО, туристичний маршрут «Золота підкова Лева», курорт «Буковель» та ін. ваблять до себе туристичні потоки, формуючи туристичний бренд Західного регіону. Причому спостерігаємо як низьку активність, так і стагнацію туристичних прибуттів інших трьох областей.

У розподілі кількості внутрішніх туристів по областях Західної України (рис.4) найбільша частка припадає традиційно на Львівську (57%) та Івано-Франківську (37%) області, а найменша на Чернівецьку область (1%). Тобто дві області з п'яти акумуляують на своїх територіях 94% усіх внутрішніх туристів, спрямованих у регіон. Причому, на три області припадає лише 5%, цей факт можна пояснювати тим, що найбільш сприятливий період для подорожей в межах України є літній канікулярно-відпустковий період та святковий зимовий, коли найбільши туристичні прибуття спрямовані у Карпати. Закарпаття в даному впадку потерпає через значну віддаленість від центру та ніших регіонів України.

Отже, як бачимо за різними показниками, що характеризують внутрішні туристичні потоки лідерство традиційно закріпилося за Львівщиною, а Тернопільщина та Буковина демонструють найнижчі показники.

За даними всеукраїнського муніципального опитування соціологічної групи «Рейтинг» внутрішні туристичні потоки в області Західної України переважають з Київської, Дніпропетровської, Харківської, Одеської та Волинської областей [8].

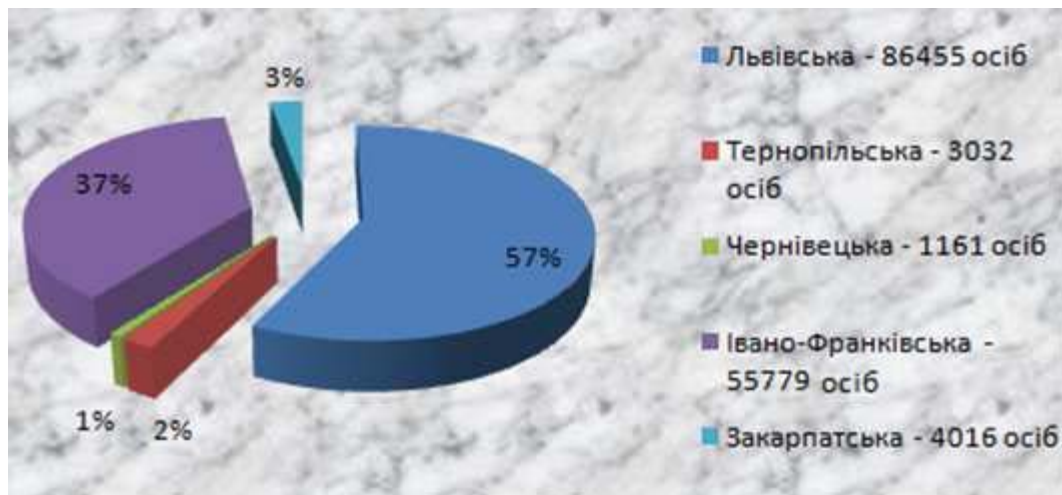

Рис. 4. Співвідношення кількості внутрішніх туристів по областях Західної України за 2018 рік. [складено за 2, 3, 4, 5, 6, 7].

Висновки. Регіон Західної України акумулює в собі значний показник внутрішніх туристичних потоків. Кожен третій турист в Україні за 2018 рік відвідав одну із областей Західноукраїнського регіону. Завдяки своєму географічному розташуванню та унікальній як природно-ресурсній базі, так і історико-культурній спадщині, різноманітності зв'язків, що проходять через її територію Західна Україна завжди перебувала в центрі основних туристичних потоків, як внутрішніх, так і міжнародних. Аналізуючи дані Державної служби статистики, стверджуємо про те, що Західна Україна може втрачати обсяг внутрішніх туристичних потоків через несприятливу демографічну ситуацію. На сьогодні регіон має достатній показник кількості туристів, що обслуговується туроператорами та турагентами відносно її площі. З аналізу зміни кількості внутрішніх туристів у досліджуваних областях за останні 5 років найбільший приріст отримала Львівщина. Високі внутрішні показники туристичних прибуттів свормували туристичний бренд Західної України.

Література:

1. [Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія / Т.І.Ткаченко. – К: Київський національний торговельно-економічний університет, 2006. – 537 с.](#)
2. Офіційний сайт Головного управління статистики у Закарпатській області [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.uz.ukrstat.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Головного управління статистики в Івано-Франківській області [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.if.ukrstat.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Головного управління статистики у Львівській області [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.stat.lviv.ua>.
5. Офіційний сайт Головного управління статистики у Тернопільській області [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.te.ukrstat.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Головного управління статистики у Чернівецькій області [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.cv.ukrstat.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Соціологічної групи «Рейтинг» [Електронний ресурс]. - Режим

Abstract:

PARSHIN L. ASSESSMENT OF INTERNAL TOURIST FLOWS IN THE AREAS OF WESTERN UKRAINE

The article describes the conditions of formation and current state of formation of domestic tourist flows in the region of the Western region of Ukraine, based on official statistics for 2018. The key advantages inherent in certain oblast regions of western Ukraine are highlighted.

Keywords: tourists, tourist flow, domestic tourists, tourist brand.